

Motion till riksdagen 2009/10:Fi202

av Mats Gerdau och Cecilia Widegren (m)

Avknoppning av kommunal verksamhet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av lagen för att främja avknoppning av kommunal verksamhet och underlätta för personalen att ta över verksamheten.

Motivering

Ett bra sätt att öka både mångfalden och kvaliteten inom skolan, vården och omsorgen är att låta personalen ta över "sin" skola, förskola, vårdcentral, äldreboende etc., s.k. avknoppning. Då tillvaratar man dessutom personalens kompetens och engagemang på ett bra sätt och skapar goda förutsättningar för verksamheten att utvecklas. Med dagens stora organisationer, särskilt landstingen, är det viktigt att förenkla för personalen att utveckla sin egen verksamhet utan att fastna i byråkratins kvarnar.

Avknoppningar är ett bra sätt att förbättra välfärden som lägger vikt vid kontinuitet, närhet och småskalighet, vilket är särskilt betydelsefullt för att erbjuda berikande välfärdstjänster. Det är också ett sätt att uppmuntra företagandet bland kvinnor. Patienter, elever och omsorgstagare kan via avknoppningar erbjudas ökad mångfald värt namnet.

Avknoppningar är ingen ny företeelse. Personal har tagit över förskolor sedan 1980-talet, och de första skolavknoppningarna skedde i början av 1990-talet. Det har varit i huvudsak lyckosamma avknoppningar med positiva erfarenheter. Men mer behöver göras och regelverket måste förtydligas.

Både Statskontoret och Sveriges Kommuner och Landsting hävdar nu att det som förekommit under 20 år plötsligt skulle vara olagligt. EU-kommissionen ser nu över villkoren för avknoppningarna.

Fel! Okänt namn på

Intresset från skolpersonal att ta över sin skola är fortsatt stor, men oklarheterna om vad som egentligen gäller gör att avknoppningarna kommit av sig. Detsamma gäller för vård- och omsorgspersonal, där många vill utveckla verksamheter i egen regi men tyvärr ofta nekats den möjligheten trots att det på många sätt för vården, omsorgen och tandvården vidare.

Regeringen har deklarerat att man vill främja avknoppningar. Det är bra. Nu behövs klara förtydliganden i lagstiftningen för att personalen ska ha möjlighet att ta över en verksamhet och under vilka förutsättningar det ska ske. Syftet med avknoppningar är just att den befintliga personalen ska kunna äga och driva verksamheten vidare, att öka mångfalden och bredda ägandet – inte att inte att sälja verksamheten till den koncern som kan betala mest. Självklart ska inventarier, ”kundstock”, namn och goodwill värderas seriöst och affärsmässigt så att verksamheten inte säljs till underpris, men idiotregler som motverkar mångfald, valfrihet och kvalitet måste vi bli av med. Att göra som den socialdemokratiskt styrda kommunen Grums, som skänkte bort en kommunal skola till en friskola år 2007, känns inte riktigt rätt.

Stockholm den 21 september 2009

Mats Gerdau (m)

Cecilia Widegren (m)